

การใช้ข้อสอบกลาง ปีการศึกษา ๒๕๕๗

บทนำ

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 18 เมษายน 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในการยกระดับคุณภาพนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 3 โดยให้ใช้ข้อสอบกลางที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสอบปลายปีร้อยละ 20 ของคะแนนสอบทั้งหมดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 , 4, 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2(ข้อ 8) โดยมีรายละเอียดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้แบบทดสอบมาตรฐานกลางในระดับชั้นต่าง ๆ ดังนี้

ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ป.๒	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ป.๔-๕	กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 กลุ่มสาระหลัก (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์)
ม.๑-๒	กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๕ กลุ่มสาระหลัก (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ))

สำนักทดสอบทางการศึกษา ได้เตรียมแผนการประเมินฯ โดยใช้ข้อสอบกลางตามประกาศ สพฐ.ดังกล่าว โดยเริ่มจากการดำเนินการสร้างและพัฒนาข้อสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อสอบกลางในแต่ละระดับชั้นและแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในตัวชี้วัดที่สำคัญโดยข้อสอบเน้นการคิดขั้นสูง(คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์) เพื่อให้บริการเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ครูและโรงเรียนได้เห็นตัวอย่างของเครื่องมือที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
- ๒) เพื่อให้โรงเรียนใช้ เครื่องมือที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตรในการประเมิน และนำผลการประเมิน มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุ มาตรฐาน ตัวชี้วัดสำคัญในหลักสูตร และเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดขั้นสูง
- 3) เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตรในการ ประเมิน และนำผลการประเมินมาใช้ในการนิเทศ ติดตาม และสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการ สอนของโรงเรียนให้บรรลุมาตรฐาน ตัวชี้วัดสำคัญในหลักสูตร และเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดขั้นสูง

ผลสอบของนักเรียนแต่ละคนคิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของคะแนนสอบปลายภาคเรียน

ตัวอย่าง

คะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน (70 %)	คะแนนสอบปลายภาคเรียน (30 %)	
- คะแนนจิตพิสัย - คะแนนสอบท้ายบท/กลางภาค - คะแนนตรวจงาน/โครงการ - คะแนนสอบภาคปฏิบัติ ฯลฯ	ข้อสอบกลางร้อยละ ๒๐ ของ คะแนนสอบปลายภาคเรียน $\frac{20100}{\text{---}} \times 30$ คิดเป็นร้อยละ 6	ข้อสอบโรงเรียนร้อยละ ๘๐ ของ คะแนนสอบปลายภาคเรียน $\frac{80100}{\text{---}} \times 30$ คิดเป็นร้อยละ ๒๔

ผลการสอบด้วยข้อสอบกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตร ดังนั้น ผลประเมิน จึงสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดย แต่ละระดับสามารถนำไปใช้ ดังนี้

ระดับผู้เรียนรายบุคคล

ให้โรงเรียนวิเคราะห์ผลรายบุคคล ที่สะท้อนถึงความสามารถของผู้เรียนในแต่ละมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้ประเมินและแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดเด่น –ด้อย ที่ต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนได้อย่างถูกต้องทาง

ระดับการเรียนการสอนของครู

ครูผู้สอนนำผลการวิเคราะห์รายบุคคลและภาพรวมของโรงเรียน เปรียบเทียบผลการประเมิน ของตน ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ของแต่ละตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อทราบถึงจุดที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของตน จัดทำเป็นแผนยกระดับ กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา

ระดับสถานศึกษา

โรงเรียนวิเคราะห์ผลภาพรวมของแต่ละโรงเรียน ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ติดตาม นิเทศ เพื่อส่งเสริม ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ผลภาพรวมของแต่ละโรงเรียน และภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา ใช้เป็นสารสนเทศในการกำกับ ติดตาม เพื่อ ส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

รูปแบบของแบบทดสอบ

แบบทดสอบที่เป็นข้อสอบกลางในปีการศึกษา 2557 มี 4 รูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียดของลักษณะข้อสอบแต่ละแบบดังนี้

1. **แบบเลือกตอบ(Multiple choice)** ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบ 4 ตัวเลือก ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 คำตอบ
2. **แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (Complex Multiple Choices)** เป็นลักษณะข้อสอบที่มีประเด็นคำถามรวมอยู่และมีข้อความย่อยๆ ในข้อเดียวกัน ซึ่งถามในประเด็นของข้อความรวม โดยข้อความแต่ละข้อ จะถามให้พิจารณาหรือประเมินว่าเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน
3. **แบบสร้างคำตอบแบบปิด/สร้างคำตอบสั้นๆ(Closed construct/Short answer)**เป็นข้อสอบที่ถามให้คิดหาคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนด โดยมีคำตอบที่ชัดเจน หรือให้เขียนอธิบาย ภายใต้ข้อมูล หรือเงื่อนไขที่กำหนด และมีขอบข่ายของคำตอบที่ชัดเจน
4. **แบบขยายคำตอบ/ไม่จำกัดคำตอบ /สร้างคำตอบอิสระ (extended-response question)**เป็นข้อสอบที่ถามให้แสดงความคิด ความเห็นที่สอดคล้อง หรือโต้แย้ง หรืออภิปรายข้อมูล/สถานการณ์ที่กำหนดโดยให้อิสระในการคิดหรือเปิดโอกาสให้คิดภายใต้หลักวิชาที่สมเหตุสมผล ซึ่งข้อสอบรูปแบบนี้ต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจนและมีแนวคำตอบ เพื่อใช้ในการตรวจให้คะแนน

ตัวอย่างของแบบทดสอบและวิธีการตอบแบบทดสอบ

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ก – ง

ชาวนา ชาวสวน และชาวไร่ ต้องใช้น้ำในการเพาะปลูก โดยใช้น้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเมื่อฝนตกน้ำซึมลงใต้ดิน อยู่ในลำคลอง และในบ่อต่างๆ เราตักน้ำมาใช้ โดยการทำน้ำให้สะอาดหรือโดยใช้น้ำประปา ต่อท่อประปาเข้าบ้าน และเราต้องใช้น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค

ตัวอย่างคำถาม แบบเลือกตอบ(Multiple choice)

ข้อ ก.จากข้อความที่นักเรียนอ่าน กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- 1) วิธีการใช้น้ำ
- 2) ลักษณะของน้ำ

- 3) ความสำคัญของน้ำ
- 4) กระบวนการทำน้ำสะอาด

วิธีการตอบ

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวโดยระบายทับหมายเลข ที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการลงในกระดาษคำตอบถ้านักเรียนคิดว่าตัวเลือกที่ 1 ดังนี้

ข้อ ข.	①	②	③	④
--------	---	---	---	---

ตัวอย่างคำถามแบบเลือกตอบเชิงซ้อน(Complex Multiple Choices)

ข้อ ข. จากข้อความให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อมูลที่กำหนดต่อไปนี้เป็นจริงหรือไม่ โดยให้วงกลมล้อมรอบคำว่า "จริง" หรือ "ไม่จริง"

ข้อมูลที่กำหนด	จริง	ไม่จริง
1. ชาวสวนใช้น้ำประปาในการเพาะปลูก	จริง	ไม่จริง
2. ชาวนาสามารถใช้น้ำในลำคลองอุปโภคบริโภคได้เมื่อผ่านกระบวนการกรองหรือต้	จริง	ไม่จริง

3. เกษตรกรทุกคนใช้น้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค	จริง	ไม่จริง
---	------	---------

วิธีการตอบ

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องว่าข้อมูลที่กำหนดนั้นเป็นจริงหรือไม่ โดยให้วงกลมล้อมรอบคำว่า "จริง" หรือ "ไม่จริง" ที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการลงในกระดาษคำตอบ

ข้อมูลที่กำหนด	จริง	ไม่จริง
1. ชาวสวนใช้น้ำประปาในการเพาะปลูก	จริง	ไม่จริง
2. ชาวนาสามารถใช้น้ำในลำคลองอุปโภคบริโภคได้เมื่อผ่านกระบวนการกรองหรือต้ม	จริง	ไม่จริง
3. เกษตรกรทุกคนใช้น้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค	จริง	ไม่จริง

ตัวอย่างคำถาม แบบสร้างคำตอบแบบปิด/สร้างคำตอบสั้นๆ (Closed construct/Short answer)

ข้อ ค. จากข้อมูลกล่าวถึงความสำคัญของน้ำที่มีต่อการดำรงชีพอย่างไร

.....

.....

วิธีการตอบ

นักเรียนเขียนคำตอบที่บ่งบอกถึงความสำคัญของน้ำ ที่มีต่อการดำรงชีพ และการประกอบ เช่น อาชีพ เช่น ใช้ทำนา / ทำสวน / ทำไร่ / ทำอาชีพเกษตรกรรม/ ใช้อุปโภค บริโภค ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ให้คะแนนเต็ม(1 คะแนน) เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบที่บ่งบอกถึงความสำคัญของน้ำ ที่มีต่อการดำรงชีพ และการประกอบอาชีพตามข้อมูลที่กำหนดได้ถูกต้อง สมเหตุสมผล

ไม่ให้คะแนน(0 คะแนน) เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของน้ำ ที่มีต่อการดำรงชีพ หรือไม่เขียน

ตัวอย่างคำถาม แบบขยายคำตอบ/ไม่จำกัดคำตอบ /สร้างคำตอบอิสระ (extended-response question)

ข้อ ง. น้ำจากแหล่งใดเหมาะสำหรับการใช้ในการอุปโภคบริโภคมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

วิธีการตอบ

นักเรียนเขียนคำตอบที่บ่งบอกถึงการเลือกวิธีการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค โดยที่ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์อธิบายการใช้ประโยชน์ที่สมเหตุสมผล

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนนเต็ม(2 คะแนน) เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบที่บ่งบอกถึงการเลือกวิธีการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์อธิบายการใช้ประโยชน์ที่สมเหตุสมผล

แนวคำตอบ

- เช่น น้ำบ่อ เพราะเป็นน้ำที่ผ่านกระบวนการกรองจากชั้นของ ดิน หิน กรวด ทราย.
- น้ำฝน เพราะเป็นน้ำที่ผ่านกระบวนการกลั่น โดยน้ำฝนเกิดจากการที่น้ำระเหยเป็นไอน้ำ เกิดการกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ

ฯลฯ

ให้คะแนนบางส่วน (1 คะแนน) เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบที่บ่งบอกถึงการเลือกวิธีการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคโดยไม่มีเหตุผลอธิบาย หรือตอบเฉพาะเหตุผลอธิบายการใช้ประโยชน์ที่สมเหตุสมผล

แนวคำตอบ - น้ำบ่อ /น้ำฝน

- น้ำที่ผ่านกระบวนการกรองจากชั้นของ ดิน หิน กรวด ทราย
- น้ำที่ผ่านกระบวนการกลั่น
- โดยน้ำฝนเกิดจากการที่น้ำระเหยเป็นไอน้ำ เกิดการกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ

ไม่ให้คะแนน(0 คะแนน) เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกวิธีการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค หรือไม่เขียน

โครงสร้างข้อสอบของแบบทดสอบกลาง

ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้	รูปแบบข้อสอบ				รวม
		เลือกตอบ	เชิงซ้อน	ตอบสั้น	ตอบอิสระ	
ป.๒	ภาษาไทย	๒๐	๒	๓	๐	๒๕
ป.๔	ภาษาไทย	๒๓	๒	๒	๓	๓๐
	คณิตศาสตร์	๒๐	๕	๕	-	๓๐
	วิทยาศาสตร์	๒๐	๖	๒	๒	๓๐
ป.๕	ภาษาไทย	๒๐	๒	๘	-	๓๐
	คณิตศาสตร์	๒๐	๕	๕	-	๓๐
	วิทยาศาสตร์	๒๐	๖	๒	๒	๓๐
ม.๑	ภาษาไทย	๒๙	๔	๑	๑	๓๕
	คณิตศาสตร์	๑๗	๔	๘	๑	๓๐
	วิทยาศาสตร์	๑๔	๗	๖	๓	๓๐
	สังคมฯ	๒๖	๒	๑	๑	๓๐
	ภาษาอังกฤษ	๒๓	๒	๔	๑	๓๐
ม.๒	ภาษาไทย	๒๒	๒	๑๑	-	๓๕
	คณิตศาสตร์	๑๘	๔	๗	๑	๓๐
	วิทยาศาสตร์	๑๔	๗	๖	๓	๓๐
	สังคมฯ	๓๐	๒	๒	๑	๓๕
	ภาษาอังกฤษ	๒๕	๒	๒	๑	๓๐

.....